

Praktijkprikkel Verwarrend antistollingsadvies voor de operatie

Deze Praktijkprikkel is met name interessant voor ziekenhuizen

VMI ontvangt regelmatig meldingen over tegenstrijdige adviezen aan patiënten met betrekking tot het antistollingsbeleid voor de operatie. Het operatierisico wordt hierdoor vergroot. Ook kan het leiden tot uitstel van operaties. Onderstaande meldingen zijn hiervan voorbeelden.

Meldingen

1. Een patiënt staat gepland voor een totale maagresectie. Hij gebruikt clopidogrel en apixaban. De chirurg spreekt af dat de patiënt de clopidogrel 7 dagen en de apixaban 1 dag voor de operatie staakt. Bij de preoperatieve screening krijgt de patiënt echter het advies de apixaban 2 dagen voor de operatie te staken. Er is geen advies over de clopidogrel gegeven. De patiënt gebruikt de clopidogrel daarom tot de operatiedag. De operatie is uiteindelijk toch doorgegaan ondanks een verhoogd bloedingsrisico. Het inplannen van een operatie van deze omvang was niet op korte termijn mogelijk en uitstellen was vanuit oncologisch oogpunt niet wenselijk.
2. Een patiënt ligt al op de operatietafel als blijkt dat de anesthesist niet heeft doorgegeven aan de patiënt dat hij het gebruik van clopidogrel had moeten staken. De chirurg besluit tot uitstel van de operatie. De verpleegkundige die een week later het opnamegesprek doet voor de nieuwe operatie is in de veronderstelling dat de patiënt de clopidogrel gewoon mag gebruiken. Om de verwarring nog groter te maken blijkt de patiënt in de voorgaande week twee brieven gekregen te hebben. In de ene staat dat hij de clopidogrel mag blijven gebruiken, in de andere dat hij de clopidogrel 5 dagen voor de operatie moet staken. De familie heeft hierop contact gezocht met de chirurg. Uiteindelijk heeft de patiënt vanaf 7 dagen voor de operatie geen clopidogrel meer genomen.

Aanbevelingen

Voor de commissie die zich met antistolling bezighoudt

- Bespreek deze incidenten in uw ziekenhuis. Mogelijke bespreekpunten zijn:
  - Komt dit type incidenten voor in uw ziekenhuis?
  - Heeft u binnen uw ziekenhuis afspraken over de verantwoordelijkheid voor het preoperatieve antistollingsbeleid?
  - Zo ja, wie is verantwoordelijk voor dit beleid?
  - Hoe wordt afgestemd en gecommuniceerd met de voorschrijver van de antistollingsmiddelen?
  - Wie communiceert de preoperatieve antistollingsafspraken naar de andere betrokken zorgverleners en op welke wijze gebeurt dit?

- Wie communiceert de preoperatieve antistollingsafspraken naar de patiënt en op welke wijze gebeurt dit?
- Breng zo nodig de gemaakte afspraken – samen met de meldingen – onder de aandacht van de betrokken zorgverleners.

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#).

Meer weten over het IVM?

Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).